

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

21.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 15-го Марта — 1854 — Wilno. Wtorek. 15go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 1-го Марта.

Высочайшими Граматами, 23-го Февраля Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ: Дѣйствительные Статскіе Совѣтники: *Св. Анны 1-й степени*, Попечитель Казанскаго Учебнаго Округа, *Мусинъ-Пушкинъ* и *Св. Станислава 1-й степени*, Управляющій Департаментомъ Народнаго Просвѣщенія, Князь *Ширинскій-Шихматовъ*. (Спб. В.)

Высочайшимъ Приказомъ 21-го Февраля, Инспекторъ Ластовыхъ Екипажей Черноморскаго Флота, Генераль-Маіоръ *Тулубевъ 1-й*, назначенъ Членомъ Общаго Присутствія Черноморскаго Интендантства. (Р. Инв.)

ОСНОВНЫЯ ПРАВИЛА

Объ устройствѣ и содержаніи дорогъ въ Государствѣ.

§ 1.

ВВЕДЕНІЕ.

Дороги раздѣляются на пять классовъ:

1. Дороги главныхъ сообщеній.
2. Дороги большихъ сообщеній.
3. Дороги обыкновенныхъ почтовыхъ сообщеній изъ Губерній въ Губерніи.
4. Дороги уѣздныхъ, почтовыхъ и торговыхъ сообщеній;
- и 5. Дороги сельскія и полевые.

§ 2.

О главныхъ трактахъ.

Главными дорогами разумеются слѣдующія:

- a) Трактъ изъ С. Петербурга въ Москву, почти оконченный.
- b) Изъ Москвы въ Нижній Новгородъ, уже предположенный.
- c) Изъ Москвы чрезъ Гжатскъ въ Смоленскъ.
- d) Изъ С. Петербурга въ Ригу.
- e) Изъ С. Петербурга чрезъ Динабургъ въ Ковно, уже начатый.
- f) Изъ Москвы чрезъ Смоленскъ и Могилевъ на Днѣпръ въ Брестъ-Литовскій.

§ 3.

Дороги сѣи устроиваются и содержатся на счетъ казны Главнымъ Управленіемъ Путей Сообщенія, такъ какъ на содержаніе дорогъ взимается сборъ по 25 к. съ души.

§ 4.

О большихъ трактахъ.

Большими сообщеніями называются:

- a) Такъ называемый Бѣлорусскій трактъ изъ С. Петербурга чрезъ Кіевъ въ Одессу.
- b) Трактъ изъ Риги чрезъ Шавли въ Таурогенъ.
- c) Трактъ сообщенія отъ Таурогенскаго чрезъ Вильну и Гродно въ Бѣлостокъ.
- d) Изъ Кіева чрезъ Житомиръ и Дубно въ Радзивиловъ.
- e) Изъ Кіева чрезъ Черниговъ, Курскъ, Орель и Тулу въ Москву.
- f) Трактъ изъ Москвы въ Ярославль.
- g) Изъ Москвы чрезъ Тулу, Орель, Нѣжинъ, Кіевъ, Житомиръ и Дубно въ Радзивиловъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 1 Marca.

Przez Najwyższe Dyplomata, dnia 23 Lutego, Najłaskawiej Mianowani Kawalerami Orderów: Rzeczywistei Radcy Stanu: *Sw. Anny 1go stopnia*, Kurator Wydziału Edukacyjnego Kazańskiego. *Musin-Puszkina*, i *Sw. Stanisława 1go stopnia*, Zarządzający Departamentem Narodowego Oświecenia *Xiążę Szirinskiszychmatow*. (G. S. P.)

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 21 Lutego, Inspektor Ekwipażów Przewozowych Czarnomorskiej Floty, Jenerał-Major *Tutubjew 1szy*, назначенъ Членомъ Общаго Присутствія Черноморскаго Интендантства. (R. T.)

PRAWIDŁA ZASADNICZE

O urządzeniu i utrzymaniu dróg w Państwie.

§ 1.

WSTĘP.

Drogi dzielą się na pięć klas:

1. Drogi głównych komunikacyi.
2. Drogi wielkich komunikacyi.
3. Drogi zwyczajnych pocztowych komunikacyi z Gubernii do Gubernii.
4. Drogi powiatowych, pocztowych i handlowych komunikacyi.
- i 5. Drogi wiejskie i polowe.

§ 2.

О главныхъ трактахъ.

Глównymi drogami rozumieją się następujące:

- a) Trakt z Sankt-Petersburga do Moskwy, prawie ukończony.
- b) Z Moskwy do Niższego Nowgorodu, już zamierzony.
- c) Z Moskwy przez Gżack do Smoleńska.
- d) Z Sankt-Petersburga do Rygi.
- e) Z Sankt-Petersburga przez Dyneburg do Kowna, już rozpoczęty.
- f) Z Moskwy przez Smoleńsk i Mohilew nad Dnieprem do Brześcia Litewskiego.

§ 3.

Drogi te urządzają się i utrzymują kosztem Skarbu przez Główny Zarząd dróg komunikacyi, gdyż na utrzymanie dróg pobiera się opłata po 25 kop. z duszy.

§ 4.

О wielkich трактахъ.

Wielkimi komunikacyami nazywają się:

- a) Tak zwany Białoruski trakt z Sankt-Petersburga przez Kijow do Odessy.
- b) Trakt z Rygi przez Szawle do Taurogien.
- c) Trakt komunikacyi od Taurogien przez Wilno i Grodno do Białegostoku.
- d) Z Kijowa przez Żytomierz i Dubno do Radziwiłłowa.
- e) Z Kijowa przez Czernihów, Kursk, Orel i Tułę do Moskwy.
- f) Trakt z Moskwy do Jarosławia.
- g) Z Moskwy przez Tułę, Orel, Nieżyn, Kijow, Żytomierz i Dubno do Radziwiłłowa.

h) Изъ Орла чрезъ Курскъ, Харьковъ, Полтаву и Кременчугъ въ Одессу съ одной стороны и, по усмотрѣнью въ послѣдствіи надобности, съ другой на Донъ и Кавказъ.

i) Изъ Москвы въ Рязань.

k) Изъ Москвы въ Калугу.

l) Изъ Риги чрезъ Полоцкъ, Витебскъ, Смоленскъ и Гжатскъ въ Москву, или, по ближайшему усмотрѣнью, прямо чрезъ Себежъ, Великія-Луки, Бѣлый и Гжатскъ.

Само по себѣ разумѣется, что число сихъ дорогъ въ послѣдствіи можетъ быть увеличено, а самыя направленія получать необходимыя измѣненія; причемъ особенно имѣть въ виду дорогу изъ Могилева Бѣлорусскаго чрезъ Житомиръ, Бердичевъ и Тульчинъ въ Одессу; а также, буде признается нужнымъ, отъ Балты чрезъ Дубоссары въ Скуляны, на границу Молдавіи.

§ 5.

Всѣ большіе тракты должны быть снабжаемы шоссе не весьма широкими, легкихъ профилей, безъ всякихъ излишнихъ издержекъ, но прочныхъ, елико можно, съ каменными и чугунными мостами; въ тѣхъ же мѣстахъ, гдѣ нѣтъ удобства къ построенію шоссе, не дѣлать большихъ земляныхъ насыпей, а въ степяхъ, гдѣ нѣтъ матеріаловъ, оставлять дороги въ натуральномъ видѣ, аллеи по онымъ не разводить, но тамъ, гдѣ, для безопасности отъ вьюга, нужны особенные знаки для проезжающихъ, разсаживать, въ искомомъ разстояніи другъ отъ друга, калумбы деревъ, или сѣять полосы кустарника, въ степныхъ же мѣстахъ дѣлать кучи изъ земли или каменьева, ставить шести и т. п.

§ 6.

Большія дороги должны быть устраиваемы на счетъ земскихъ повинностей, на слѣдующемъ основаніи:

a) Производить шоссеиныя работы подъ начальствомъ Губернаторовъ и подъ главнымъ распоряженіемъ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ исподоволь, по мѣрѣ денежныхъ способовъ и числа приготовленныхъ при Институтѣ Путей Сообщенія Губернскихъ дорожныхъ Инженеровъ.

b) При устройствѣ дорогъ имѣть въ виду, чтобы держаться наиболее прежнихъ направленій, если отъ сего не слишкомъ увеличиваются разстоянія, стараясь впрочемъ исправлять всѣ важныя погрѣшности и неудобства нынѣшнихъ дорогъ, гдѣ иногда, по не столь уважительнымъ препятствіямъ, допущены большія отступленія отъ ближайшаго направленія, и наблюдая, какъ и нынѣ, чтобы дороги служили для сообщенія городовъ и другихъ важныхъ по торговлѣ мѣстъ.

c) При проведеніи шоссе по дорогамъ, оставлять, если мѣстное положеніе дозволитъ, излишнюю ширину дороги на одной только сторонѣ шоссе, для прогона скота; тамъ же, гдѣ дорога получить новое направленіе, давать оной также указную ширину.

d) Начать работы на такихъ мѣстахъ, гдѣ нынѣ починки особенно затруднительны, какъ напр., гдѣ есть гати, большія деревянныя мостовыя, насыпи, крутые спуски съ горъ и т. п., соединяя сѣи мѣста мало по малу такъ, чтобы дистанціи, гдѣ и теперь дорога исправна, хотя бы матеріалы были сподручны, оставлять послѣдними.

e) Мосты каменные или чугунные дѣлать также исподоволь не роскошные и не слишкомъ широкіе, но каменные трубы стараться дѣлать преимущественно.

§ 7.

Источники для покрытія издержекъ суть:

a) Добровольныя пожертвованія.

b) Остатки предполагаемаго вспомогательнаго земскаго сбора.

c) Усиленіе обыкновеннаго земскаго сбора.

d) Открытіе, на счетъ сего же сбора, займа въ кредитныхъ установленіяхъ, для усиленія способовъ къ скорѣйшему окончанію шоссе.

§ 8.

Къ исполненію шоссеиныхъ работъ на большихъ дорогахъ приступается по частному плану для каждаго тракта, по соглашенію Министерствъ Внутреннихъ Дѣлъ и Финансовъ и Главнаго Управленія Путей Сообщенія, съ разрѣшенія Комитета Министровъ, на каковой конецъ Главные Начальники сихъ Управленій составляютъ постоянный Комитетъ, который собирается по мѣрѣ надобности. А между тѣмъ:

a) Министерство Внутреннихъ Дѣлъ войдетъ въ переписку съ Начальниками тѣхъ Губерній, гдѣ предполагаются большія дороги, какъ о мѣстахъ, гдѣ признается наиболее нужнымъ сдѣлать начало устройству дорогъ, такъ о потребныхъ для того матеріалахъ,

h) Z Orła przez Kursk, Charków, Półtawę i Kremenieczuk do Odessy z jednej strony, i, po dostrzeżeniu potrzeb, z drugiej na Don i Kaukaz.

i) Z Moskwy do Ranzania.

k) Z Moskwy do Kaługi.

l) Z Rygi przez Połock, Witebsk, Smoleńsk i Gżack do Moskwy lub po bliższej uwadze, prosto przez Siebież, Wielkie Łuki, Biały i Gżack.

Samo z siebie wypada, że liczba tych dróg w późniejszym czasie może być powiększona, a same kierunki otrzymają nieodzownie potrzebne odmiany; przy czém szczególnie mieć na uwadze drogę z Mohilewa Białoruskiego przez Żytomierz, Berdyczew i Tulczyn do Odessy; oraz jeżeli uzna się potrzeba, od Bałty przez Dubossary do Skulan, na granicę Mołdawii.

§ 5.

Wszystkie wielkie trakty powinny być opatrzone nie zbyt szerokiemi szosse, lekkich profilów, bez wszelkich nadpotrzebnych kosztów, lecz porządných, ile można, z kamiennemi i żelaznymi mostami; w tych zaś miejscach, gdzie niema dogodności do zrobienia szosse, nie robić wielkich nasypów ziemi, w stepach zaś, gdzie niema materjałów, zostawiać drogi w naturalnym stanie, allei przy nich nierozprowadzać, ale tam, gdzie dla bezpieczeństwa od zawiei, potrzebne są oddzielne znaki dla przejeżdżających, zasadzać, w pewney jeden od drugiego odległości, kłomby drzew, lub siać pasy krzaków: w stepach zaś robić kupy z ziemi lub kamieni, stawiać żerdzie i t. p.

§ 6.

Wielkie drogi powinny być sporządzane kosztem ziemskich powinności, na zasadzie następującej:

a) Uskutecznić roboty na szosse pod naczelnictwem Gubernatorów i pod głównym rozporządzeniem Ministeryum Spraw Wewnętrznych powołnie, w miarę środków pieniężnych i liczby przygotowanych przy Instytucie dróg komunikacyi Gubernialnych drogowych Inżynierów.

b) Przy sporządzaniu dróg mieć na uwadze, ażeby trzymać się najbardziej dawniejszych kierunków, jeżeli przez to nie nazbyt powiększają się odległości, starając się wreszcie poprawiać wszystkie ważniejsze uchybienia i niedogodności dróg teraźniejszych, gdzie niekiedy, dla nie bardzo ważnych przeszkód, dopuszczono się wielkiego odsąpienia od najbliższego kierunku, i przestrzegając, jak teraz, ażeby drogi służyły dla komunikacyi miast i innych ważnych dla handlu miejsc.

c) Przy prowadzeniu szosse na drogach, zostawiać, jeżeli miejscowe położenie dozwala, zbywającą szerokość drogi na jednej tylko stronie szosse, dla przegonu bydła, tam zaś, gdzie droga otrzyma nowy kierunek, dawać jej także ukazem przepisana szerokość.

d) Zacząć roboty na takich miejscach, gdzie teraz naprawy są szczególnie trudne, jak np. gdzie są hacie, wielkie drewniane wymoszczenia, nasypy, kręte spuszczenia się z gór i t. p. łącząc te miejsca powoli tak, ażeby dystancye, gdzie i teraz droga jest porządna, chociażby materjały były pod ręką, odkładać napotém.

e) Mosty murowane lub żelazne robić także powołnie niezbytckowne i nie nadto szerokie, lecz murowane kanały starać się robić przedewszystkiem.

§ 7.

Zrządza dla pokrycia kosztów są:

a) Dobrowolne ofiary.

b) Pozostałości zamierzanego posiłkowego ziemskiego poboru.

c) Powiększenie zwyczajnego ziemskiego poboru.

d) Otworzenie, na rachunek tegoż poboru, pożyczki w kredytowych ustanowieniach, dla powiększenia sposobów prędszego ukończenia szosse.

§ 8.

Do wypełnienia robót szosse na wielkich drogach przystępuje się wedle szczególnego planu dla każdego traktu, za zgodą Ministeryow Spraw Wewnętrznych i Skarbu oraz Głównego zarządu dróg komunikacyi, po rozwiązaniu Komitetu Ministrów, i w tym celu Główni Naczelnicy tych zarządów składają stały Komitet, który zbiera się wedle potrzeby. Tym czasem zaś:

a) Ministeryum Spraw Wewnętrznych weydzie w korespondencyą z Naczelnikami tych Gubernii, gdzie jest zamiarem prowadzić wielkie drogi, tak o miejscach, gdzie uznana będzie najbardziej potrzeba rozpoczęcia sporządzenia dróg, jako i względem potrzebnych na to

пособахъ добыванія и доставленія оныхъ и о прочихъ нужныхъ свѣдѣнїяхъ.

b) При составленїи частныхъ плановъ дорогамъ принимать въ соображеніе тѣ свѣдѣнїя, кои доставлены будутъ Инженерами Путей Сообщенїя, по Высочайшему повелѣнію разосланными въ Тульскую, Рязанскую, Смоленскую и Ярославскую Губерніи.

c) При составленїи плана устроенїю каждой дороги съ тѣмъ вмѣстѣ указывать способы, коими предполагается удовлетворить нужные для того расходы, распределить дорожныя дистанціи и назначать образъ управленїя дорожною частїю въ Губерніяхъ.

d) По технической части, при устроенїи большихъ дорогъ, соображаться съ общою дорожною инструкторіею, начертанною уже на сей конецъ по Главному Управленїю Путей Сообщенїя и удостоившеюся Высочайшаго утвержденїя, примѣняя оную къ мѣстностямъ; а для руководства по хозяйственной части издать особое наставленїе отъ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ.

e) Объ употребленїи войскъ, для дешевѣйшаго и скорѣйшаго окончанїя дорогъ, гдѣ откроется къ тому возможность, испрашивать Высочайшее разрѣшенїе чрезъ Военнаго Министра.

§ 9.

Починка большихъ трактовъ производится, подъ вѣдѣніемъ Губернаторовъ и подъ главнымъ Начальствомъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, на счетъ обыкновеннаго земскаго сбора, слѣдующими способами:

a) Если признано будетъ удобнымъ, посредствомъ подрядовъ.

b) Хозяйственно, посредствомъ постоянныхъ рабочихъ для мелочныхъ починокъ, рабочихъ временно нанимаемыхъ, для большихъ поправокъ, и съ поставкою матеріаловъ подрядомъ, и елико удобно, по наряду.

§ 10.

Надзоръ надъ устройствомъ и содержанїемъ большихъ дорогъ поручается особымъ чиновникамъ по дистанціямъ, кой, равно какъ и постоянные рабочїе, для избѣжанїя большихъ издержекъ на постройку, содержанїе, отопленїе и освѣщенїе особыхъ домовъ, получаютъ квартиру въ натурѣ въ деревняхъ, а буде надобность потребуетъ, и въ городахъ; но тамъ, гдѣ, по отдаленности жилищъ, признано будетъ необходимымъ, построить и особые, но простые жилища для рабочихъ.

§ 11.

Гдѣ при новомъ устройствѣ шоссе послѣдуетъ уклоненїе отъ пунктовъ, на коихъ нынѣ существуютъ станціонные дома, распоряжаться о постройкѣ новыхъ таковыхъ домовъ, поставивъ правиломъ: a) чтобы безъ особой надобности, при направленїи шоссе, не миновать построенныхъ уже значительныхъ и прочныхъ почтовыхъ домовъ, и b) новые дома строить такъ, чтобы въ нихъ могли жить временно дорожныя рабочїе и чиновники, а сїи послѣдніе даже и постоянно, если настоятъ будетъ въ томъ надобность.

§ 12.

О взиманїи съ проезжающихъ по шоссе особаго сбора со стороны Министерства Финансовъ будетъ сдѣлано въ послѣдствїи соображенїе.

§ 13.

Объ обыкновенныхъ губернскихъ сообщенїяхъ.

Обыкновенныя Губернскія сообщенїя остаются на нынѣ существующихъ правилахъ, со слѣдующими изыятїями:

a) Мѣста весьма затруднительныя и дорогихъ починокъ стоящїя шоссировать исподоволь, по окончанїи большихъ дорогъ, а въ тѣхъ Губерніяхъ, гдѣ таковыхъ не будетъ, и ранѣе.

b) Подобнымъ образомъ устроить также каменные и чугунные мосты, особенно въ городахъ, не предполагая однако несоразмѣрныхъ издержекъ, для избѣжанїя однихъ перевозовъ.

c) При исполненїи примѣняться къ правиламъ о большихъ дорогахъ вышеизложеннымъ.

§ 14.

Объ уѣздныхъ сообщенїяхъ.

Почтовые и торговые уѣздныя сообщенїя остаются на обязанности Земской Полиціи на нынѣшнемъ основанїи.

Впрочемъ, о необходимыхъ исправленїяхъ въ нынѣ существующихъ для содержанїя губернскихъ и уѣздныхъ дорогъ правилахъ, Министерству Внутреннихъ Дѣлъ предоставляется внести свои предположенїя въ упомянутый выше (§ 8) Комитетъ.

§ 15.

О сельскихъ сообщенїяхъ.

Содержанїе сельскихъ и полевыхъ дорогъ относится къ обязанности владѣльцевъ и казенныхъ

матеріаловъ, способовъ добыванія и доставленія оныхъ, tudzież względem innych potrzebnych wiadomości.

b) Przy układaniu szczególnych planów na drogi, brać pod uwagę te wiadomości, które dostawione będą przez Inżynierów dróg komunikacyi, za Narywższym Rozkazem rozestanych do Tulskiej, Riazanśkiej, Smoleńskiej i Jarosławskiej Guberniy.

c) Przy układaniu planu dla urządzenia kaźdey drogi razem też należy wskazać sposoby, jakiemi jest zamiar zaspokoić potrzebne na to wydatki, rozdzielać drogowe dystancye i naznaczać tryb zarządu wydziałem dróg w Guberniach.

d) Co się tyczy części technicznej, przy urządzeniu dróg wielkich, stosować się do ogólnej instrukcyi o drogach, ułożonej już w tym celu w Głównym Zarządzie dróg komunikacyi, a która zyskała Narywższe zatwierdzenie, stosując ją do miejscowości; dla przewodnictwa zaś we względzie Gospodarczej części wydać osobną Instrukcyą od Ministeryum Spraw Wewnętrznych.

e) O użycie woyska, dla tańszego i rychlejszego ukończenia dróg, gdzie odkryje się w tém możność, upraszać o Narywższe rozwiązanie przez Wojennego Ministra.

§ 9.

Naprawianie wielkich traktów odbywa się pod wiedzą Gubernatorów, i pod Głównym Zwierzchnictwem Ministra Spraw Wewnętrznych, kosztem zwycaznego poboru ziemskiego, następującemi sposobami:

a) Jeżeli uznano będzie za dogodne, za pomocą podradów.

b) Gospodarczym sposobem, za pomocą stałych robotników dla mniejszych reparacyi, robotników czasowie najmowanych, dla wielkich reparacyi, i z dostawą materiałów przez podrad i jeżeli dogodnie, przez wyznaczenie.

§ 10.

Dozór nad sporządzaniem i utrzymaniem wielkich traktów porucza się oddzielnym Urzędnikom w dystancyach, którzy, jako też stali robotnicy, dla uniknienia wielkich kosztów na zbudowanie, utrzymanie, opał i oświecenie osobnych domów, otrzymują kwaterę w naturze we wsiach, jeżeli zaś potrzeba wymagać będzie, i w miastach; lecz tam, gdzie, dla odległości mieszkań, uznano będzie za rzecz konieczną, zbudować osobne, lecz proste mieszkania dla robotników.

§ 11.

Gdzie przy nowém robieniu szosse nastąpi wybočenje od punktów, na których teraz znajdują się stacyjne domy, czyniąc rozporządzenie względem zbudowania nowych takowych domów, postanowić za prawidło: a) ażeby bez oddzielnej potrzeby, przy prowadzeniu szosse, nie omijać zbudowanych już znacznych i przestronnych pocztowych domów, i b) nowe domy stawić tak, ażeby w nich mogli mieszkać czasowie drogowi robotnicy i urzędnicy, ci zaś ostatni nawet stale, jeżeli tego potrzeba wymagać będzie.

§ 12.

O pobieraniu od jadących po szosse osobnej opłaty będzie uczynione w późniejszym czasie od Ministeryum Skarbu stosowne rozporządzenie.

§ 13.

O ZWYCZAJNYCH GUBERNIALNYCH KOMMUNIKACYACH.

Zwyczajne Gubernialne komunikacye pozostają na istniejących teraz prawidłach, z następującemi wyjątkami:

a) W miejscach zbyt trudnych i drogich reparacyi wymagających robić szosse powolnie, po ukończeniu dróg wielkich, w tych zaś Guberniach, gdzie takowych nie będzie, i raniey.

b) Podobnym też sposobem stawić murowane i czuhunne mосты, osobliwie w miastach, nie przedsiębiorając jednakże niepomiernych kosztów, dla uniknienia tylko przepraw przez rzekę.

c) Przy wypełnieniu stosować się do prawideł o wielkich drogach, wyżej wyłożonych.

§ 14.

O POWIATOWYCH KOMMUNIKACYACH.

Pocztowe i handlowe powiatowe komunikacye pozostają obowiązkiem Ziemskiej Policyi na teraźniejszej osnowie.

Zresztą o koniecznych poprawach w istniejących teraz dla utrzymania Gubernialnych i Powiatowych dróg prawidłach, zostawia się Ministeryum Spraw Wewnętrznych wniesienie swoich projektów do wspomnionego wyżej (§ 8) Komitetu.

§ 15.

O KOMMUNIKACYACH MIĘDZY WSIAMI.

Utrzymanie wieyskich i polowych dróg wkłada się za obowiązek na właścicieli i skarbowych włościan, przez

крестьянъ, чрезъ дачи коихъ оныя пролегаютъ, но по мѣрѣ одной совершенной необходимости.

Подлинныя за подписаніемъ Гг. Членовъ Комитета и за скрѣпою Статскаго Совѣтника Княжевича.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: „Быть по сему.“ С. Петербургъ. 24 Марта, 1833 года. (Спб. В.)

Указы Правительствующаго Сената.

Государь Императоръ 2 числа сего мѣсяца Высочайше повелѣть соизволилъ: гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, пропущенныхъ при произведеніи, на основаніи указа 19 Октября 1831 года, особой о нихъ переписки, не подвергать взысканіямъ, установленнымъ для бродягъ, но вводить въ окладъ для платежа подымнаго сбора, если таковыя пропущенныя лица до истеченія первоначальнаго срока для подачи сказокъ подадутъ о себѣ ревизскіе семейные списки. 31 Января, 1834 года. (По 1-му Департаменту.)

Его Императорское Величество, по положенію Комитета Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ, чтобы, въ случаѣ вмѣненія въ наказаніе бытности подъ судомъ, представляемые къ пенсіи по общему уставу 1827 года чиновники, равныя какъ и семейства ихъ, подвергались тому же самому изъ выслуги къ пенсіи вычету, какой дѣлается по закону, въ случаѣ вмѣненія въ наказаніе бытности подъ арестомъ, т. е. вычету изъ всего срока службы двухъ лѣтъ. 31 Января, 1834 года. (По 1-му Департаменту.)

Государь Императоръ въ 16-й день сего Января Высочайше повелѣть соизволилъ: дворянамъ, получившимъ ордена Св. Станислава до 1795 года, т. е. во время бывшаго Польскаго Правительства, дозволить участвовать въ дворянскихъ выборахъ, на общемъ основаніи, наравнѣ съ дворянами, получившими въ службу Россійскіе ордена. Февраля 6 дня, 1834 года. (По 1-му Департаменту.)

Г. Министръ Императорскаго Двора отъ 14 минувшаго Января сообщилъ ему Г. Министру Юстиціи, что, по всеподданнѣйшему докладу его о мѣрахъ наказанія служителей обихъ Театральныхъ Дирекцій и музыкантовъ, собственно онымъ принадлежащихъ, а равно дворцовыхъ служителей, крестьянъ и мастеровыхъ, за нетрезвую жизнь и дурное поведеніе, Государь Императоръ Высочайше повелѣть изволилъ: означенныхъ людей, буде они, за всѣми исправительными мѣрами, окажутся неблагонадежными и къ военной службѣ будутъ неспособны, отдавать въ Арестантскія роты, если же и въ оныя, по негодности, не могутъ быть приняты, то ссылатъ въ Сибирь на поселеніе съ утвержденія Министра Императорскаго Двора. Февраля 7 дня, 1834 года. (По 1-му Департаменту.)

31 Января 1834 года. Объ избавленіи отъ платежа подушныхъ денегъ и всѣхъ земскихъ повинностей безпорожно прослужившихъ за урядъ чиновниковъ Тенгарскихъ Казацкихъ полковъ, сверхъ опредѣленнаго 15-лѣтняго срока, за урядъ Офицерами еще три года. (По 1-му Департаменту.)

5 Февраля 1834 года. Объ открытіи при Эльтонскомъ озерѣ вольной продажи соли изъ запасовъ. (По 1-му Департаменту.)

Февраля 6 дня, 1834 года. О распространеніи дѣйствія Высочайше утвержденаго положенія 3 Октября 1833 года, по предмету дозволенія геновикамъ Гражданскаго вѣдомства носить въ отставкѣ мундиръ, и на тѣхъ, кои уволены отъ службы до состоянія означеннаго постановленія. (По 1-му Департаменту.)

Февраля 6 дня, 1834 года. О предписаніи повсемѣстно, что мѣнѣ Государственнаго Совѣта, Высочайше утвержденное 7 Іюня 1833 года, на рекрутскія квантіи, выданныя полѣбикамъ за рекрутъ, поставленныхъ или до обнародованія означеннаго положенія, распространяемо быть не можетъ. (По 1-му Департаменту.)

— Отъ 14-го сего Февраля изъ Нарвы и Ямбурга пишутъ, что Его Королевское Высочество Принцъ Вильгельмъ Оранскій, на пути изъ С. Петербурга за границу, изволилъ проѣхать чрезъ сѣи города благополучно.

которыхъ собственности оне przechodzą, ale w miarę istoty potrzebny.

Autentyk podpisany przez PP. Członków Komitetu i stwierdzony przez Radcę Stanu Książewicza.

Na autentyku własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano: „Ma być podług tego“ Sankt-Petersburg dnia 24 Marca 1833 roku. (G. S. P.)

Указы Рządzącego Senatu.

Najjaśniejszy Pan, dnia 2 t. m. Najwyżey rozkazać raczył: Hrańdan i Jednodworców Zachodnich Guberniy, opuszczonych podczas odbywającego się, na zasadzie Ukazu z dnia 19 Października 1831 roku, osobnego o nich popisu, nie skazywać na uzyskania, dla włoczegow przepisane, lecz umieszczać w popisie dla opłaty podymnego, jeżeli takowe opuszczone osoby, do upłynienia pierwszego początku terminu dla podania skazek, podadzą o sobie rewizyyny popis familiyny. Dnia 31 Stycznia 1834 roku. (Z 1go Departamentu.)

Jego Cesarska Mość, stosownie do postanowienia Komitetu Ministrów, Najwyżey rozkazać raczył, ażeby, w razie zamienienia za karę bytności pod Sądem, przedstawiani do pensyi wedle ogólney Ustawy 1827 roku Urzędnicy, oraz ich familie, ulegały temuż z wysługi do pensyi potrąceniu, jaki czyni się wedle prawa, w razie zamienienia za karę bytności pod aresztem, to jest: potrąceniu z całkowitego terminu służby dwóch lat. Dnia 31 Stycznia 1834 roku. (Z 1go Departamentu.)

Najjaśniejszy Pan, w dniu 16 teraźniejszego Stycznia Najwyżey rozkazać raczył: dworzanom, którzy otrzymali Order Sw. Stanisława do 1795 roku, to jest: za byłego Rządu Polskiego, dozwolnić należeć do dworzańskich wyborów, na ogólney zasadzie, na równym prawie z dworzanami, którzy otrzymali nie będąc w służbie Rossyyskie Ordery. Dnia 6 Lutego 1834 roku. (Z 1go Departamentu.)

P. Minister Cesarskiego Dworu pod dniem 14 upłynionego Stycznia, zakomunikował P. Ministrowi Sprawiedliwości, że, na skutek nypoddanniestego jego przełożenia o środkach karania służących w obu Teatralnych Dyrekcyach i muzykantów właściwie do nich należących, oraz pałacowych służących, włóścian i maysztrów, za nietrzeźwe życie i naganne prowadzenie się, Najjaśniejszy Pan, Najwyżey rozkazać raczył: pomienionych ludzi, gdy za użyciem wszelkich środków poprawczych, nie okażą oni żadney nadziei poprawy i do woyskowej służby nie będą zdolni, oddawać do rot aresztanckich, jeżeli zaś i do nich, z przyczyny niezdatności, także nie mogą być przyjętymi, wtedy odsyłać do Syberyi na zamieszkanie za utwierdzeniem Ministra Cesarskiego Dworu. Dnia 7 Lutego 1834 roku. (Z 1go Departamentu.)

Dnia 31 Stycznia 1834 roku. — O uwolnieniu od opłaty poduszego i wszelkich ziemskich powinności tych, którzy nienagannie wystużyli w urzędach Tieptierskich Kozackich półków, oprócz naznaczonego 15-letniego terminu, w urzędzie Oficerów jeszcze lat trzy. (Z 1go Departamentu.)

Dnia 5 Lutego 1834 roku. O otworzeniu przy jeziorze Eltonskiem wolney sprzedaży soli z zapasów. — (Z 1go Departamentu.)

Dnia 6 Lutego 1834 roku. O rozciągnięciu mocy Najwyżey zatwierdzonego postanowienia z dnia 3 Października 1833 roku, względem dozwolenia Urzędnikom Wiedzy Cywilney nosić w odstawce mundur, i na tych, którzy uwolnieni zostali od służby przed nastaniem pomienionej ustawy. (Z 1go Departamentu.)

Dnia 6 Lutego 1834 roku. O zaleceniu po wszystkich miejscach, że opinia Rady Państwa Najwyżey zatwierdzona dnia 7 czerwca 1833 roku na rekruckie kwietacye, wydane obywatelom za rekrutów, przez nich stawionych przed opublikowaniem pomienionego postanowienia, rozciągana być nie może. (Z 1go Departamentu.)

— Pod dniem 14 teraźniejszego Lutego z Narwy i Jamburga piszą, że Jego Królewska Wysokość Xiążę Wilhelm Oranński, w podróży z St. Petersburga za granicę, raczył szczęśliwie przez te miasta przejechać. (G. S. P.)

— 9-го Января сего года скончался въ Москвѣ Оберъ-Штальмейстеръ *Графъ Иванъ Павловичъ Кутайсовъ*. (Сб. П.)

Москва, 10-го Февраля.

Находившійся здѣсь Его Султанскаго Величества Чрезвычайный Посолъ *Муширъ Ахметъ-Паша*, сего числа чрезъ Тулу и Скуляны отправился въ Константинополь. (Сб. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 6-го Марта.

3-го текущаго мѣсяца прибылъ сюда Е. К. В. Принцъ Оранскій, возвращаясь изъ С. Петербурга. Ожиданіе прибытія Наслѣдника Нидерландскаго Престола замедляло отъѣздъ нашего Министра Иностранныхъ Дѣлъ *Г. Ансильона* въ Вѣну на совѣщанія Министерскія. По прибытіи туда сего дипломата, предложено будетъ на разсмотрѣніе дѣло Люксембургское. Доселѣ только взаимныя отношенія Германскихъ Державъ были предметомъ собранія Министровъ.

— Е. К. В. Принцъ Нидерландскій Фридерикъ прибылъ изъ Гаги въ нашу столицу.

9-го Марта.

Е. К. В. Принцъ Оранскій вмѣстѣ съ достойнымъ сыномъ своимъ, Наслѣдникомъ, выѣхалъ отсюда въ Гагу.

12-го Марта.

Дѣйствительный Тайный, Государственный Министръ и Министръ Иностранныхъ Дѣлъ *Ансильонъ* выѣхалъ въ Вѣну. (Дз. Пов.)

А в с т р і я.

Вѣна, 17-го Февраля.

На сихъ дняхъ войско наше лишилось одного изъ отличнѣйшихъ Начальниковъ своихъ, Фельд-маршаль-Лейтенанта Барона *Ф. Герцогенберга*. Онъ въ послѣднее время былъ Директоромъ здѣшняго Кадетскаго Института.

24-го Февраля.

Королевско-Греческій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ, *Г. Караджа*, прибылъ сюда изъ Берлина. (Сб. В.)

Г е р м а н і я.

Марбургъ, 12-го Февраля.

Вчера скончался здѣсь, послѣ шестидневной болѣзни, на 71 году, Ординарный Профессоръ Богословія, Докторъ *И. А. Циммерманъ*.

Гильдбурггаузенъ, 15-го Февраля.

По всѣмъ собраннымъ свѣдѣніямъ, происхожденіе *Каспара Гаузера* не подлежитъ уже никакому сомнѣнію. Онъ плодъ незаконной любви одного Баварскаго Духовнаго лица въ Г.... съ какою-то неизвѣстною дѣвицею. (Сб. В.)

Люксембургъ, 1-го Марта.

Пишутъ въ здѣшнемъ Журналѣ: „Вчера въ восемь часовъ по полуночи освобожденъ изъподъ стражи *Г. Ганно*. Посѣтивъ родителей своихъ, отправился онъ обратно въ *Беттембургъ*, въ сопровожденіи офицера до нѣкотораго разстоянія отъ крѣпости.“

Мюнхенъ, 4-го Марта.

Король намѣренъ открыть Сеймъ нашъ 10-го текущаго мѣсяца. (Дз. Пов.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 22-го Февраля.

Въ частномъ письмѣ изъ Мадрита отъ 13-го с. м. увѣдомляютъ, что большая часть Членовъ Наваррскаго Королевскаго Суда, подозрѣваемыхъ въ приверженности къ Карлистамъ, удалены изъ онаго. Третьяго дня захватили племянника Патера *Мерино* и нашли у него множество писемъ его дяди, коего онъ былъ агентомъ. Въ Министерскомъ Журналѣ *El Tiempo* напечатано отъ 3-го с. м., что въ Кадиксъ прибылъ изъ Порторико Испанскій брѣгъ *El Rayo*; Капитанъ онаго сказывалъ, что въ Порторико съѣхались уже 3 Коммиссаріи Американскихъ Республикъ, отправленные въ Испанію для переговоровъ съ нынѣшнимъ Правительствомъ о признаніи сихъ Республикъ. Въ слѣдствіе сего извѣстія, фонды наши значительно возвысились.

— Въ газетѣ *le Messenger* напечатано: „Всѣ удивлялись, почему съ нѣкотораго времени Испанскія Кортесскія облигаціи значительно поднялись въ цѣнѣ. Сегодня получены письма изъ Мадрита, въ коихъ сказано, что Англійскіе банкиры *Вильсонъ* и *Мейеръ* предложили Испанскому Правительству заемъ по курсу 80 на 100, съ тѣмъ однако, чтобы часть суммы была принята Кортесскими облигаціями. Говорятъ,

— Дня 9 Стycznia t. r. umarł w Moskwie Wielki Koniuszy, *Hrabia Jan Pawłowicz Kutajsov*. (P. P.)

Moskwa, 10 Lutego.

Posel Nadzwyczajny Jego Sułtański Mości *Muszir-Achmet-Pasza*, który tu przebywał, dnia dzisiejszego przez Tule i Skulani wyjechał do Konstantynopola. (G. S. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, dnia 6 Marca.

Dnia 3 b. m. przybył tu J. K. W. Xiążę Oranii, wracając z Petersburga. Podróż ta Królewicza Następcy tronu Niderlandzkiego, była powodem wstrzymania wyjazdu naszego Ministra spraw zagranicznych, Pana *Ancillon*, na obrady ministeryalne do Wiednia. Dopiero po przybyciu tam tego dyplomatyka, wniesiona będzie pod rozprawę sprawa Luxemburska: dotąd bowiem same tylko stosunki Niemieckie zajmowały zebranych tam Ministrów.

— J. K. W. Xiążę Niderlandzki Fryderyk przybył z Hagi do tutejszej stolicy.

Dnia 9.

J. K. W. Xiążę Oranii z dostojnym synem swoim, Xiążęciem Dziedzicznym, wyjechał z tutejszej stolicy do Hagi.

Dnia 12.

Rzeczywisty Tajny Minister Stanu i Minister spraw zagranicznych *Ancillon*, wyjechał do Wiednia.

(Dz. Pow.)

A u s t r i a.

Wiedeń, dnia 17 Lutego.

W tych dniach wojsko nasze utraciło, jednego z najznakomitszych swych Dowódców, Feldmarszałka Leytenanta Barona von *Herzogenberga*. Ostatniemi czasy był on Dyrektorem tutejszego Instytutu Kadetów.

Dnia 24.

Przybył tu z Berlina, Królewsko-Grecki Posel przy tutejszym Dworze, *P. Karadza*. (G. S. P.)

N i e m c y.

Marburg, dnia 12 Lutego.

Wczora zakończył tu życie po sześciu dniowej chorobie, mając wieku lat 71, Zwyczajny Professor Teologii Doktor *J. L. Zimmermann*.

Hildburghausen, dnia 15 Lutego.

Podług wszystkich zebranych wiadomości, pochodzenie *Kaspra Hauzera* już nie podlega najmniejszej wątpliwości. Jest on owocem nieprawej miłości pewnej osoby duchownej w Bawaryi w H.... z nie-wiadomą dziewczyną.

Luxemburg, dnia 1 Marca.

Dziennik tutejszy pisze: „Wczora o godzinie 8mej zrana, Pan *Hanno* został uwolniony. Odwiedzwszy swoich rodziców, wyjechał napowrót do *Bettemburga*, w towarzystwie oficera do pewnej odległości od twierdzy.

Monachium, dnia 4 Marca.

Zagajenie seymu naszego przez Króla nastąpi dnia 10 b. m. (Dzien. Powsz.)

F r a n c y a.

Paryż, dnia 22 Lutego.

W liście prywatnym z Madrytu, pod dniem 13 b. m. donoszą, iż większa część Członków Sądu Królestwa Nawarry, podejrzanym o sprzyjanie Karolistom, została zeń usunięta. Wczora, schwytano synowca plebana *Merino* i znaleziono u niego mnóstwo listów jego stryja, którego on był agentem. W dzienniku ministeryalnym *El Tiempo* wydrukowano pod dniem 3 b. m., iż do *Kadyxu* przybył z *Porto-rico* bryg Hiszpański *El Rayo*. Kapitan jego powiadał, iż do *Portorico* już przybyło 3ch Kommissarzy Rzeczypospolitych Amerykańskich, wysłanych do Hiszpanii, dla układów z teraźniejszym Rządem, względem uznania tych Rzeczypospolitych. W skutek takowej wiadomości, papiery nasze znacznie się podniosły.

— W gazecie *le Messenger*, zawiera się co następuje: Wszyscy się zdziwili, z jakiej przyczyny od niejakiemu czasu, Hiszpańskie obligacye Korteżów, znaczenie się na cenę podniosły. Dziś otrzymano listy z Madrytu, w których donoszą, iż bankierowie Angielscy *Wilson* i *Meyer*, uczynili propozycją Rządowi Hiszpańskiemu, względem pożyczki, według kursu po 80 za 100, pod tym wszelako warunkiem, aby część sum-

что Правительство намѣрено согласиться на сие предложеніе, что значило бы признать самыя облигаціи."

— *Journal de Havre* сообщаетъ, что Адмиралъ *Мако* возвратился въ Мартинику изъ Картагены. Онъ получилъ отъ Колумбійскаго Правительства полное удовлетвореніе: оставилъ *Г. Барро* по прежнему Генеральнымъ Консуломъ въ Картагенѣ.

— 18-го числа произошелъ въ Орлеанѣ бунтъ между рабочими фабрики стальныхъ издѣлій. Они, подъ предводительствомъ какого-то иностранца, силою отняли изъ рукъ Полиціи одного изъ захваченныхъ ею товарищей своихъ. Для разсѣянія ихъ, надобно было прибѣгнуть къ военной силѣ. Начальство дѣятельно отыскиваетъ чужеземца, бывшаго, по видимому, главною пружиною сихъ безпорядковъ.

— Сегодня въ 10 часовъ утра Министры собрались у Герцога Брогліо для совѣщанія, при которомъ присутствовали нѣкоторые Члены дипломатическаго Корпуса.

— *Gazette de France* говоритъ: „Какое зрѣлище представляетъ теперь Франція! Въ Лионѣ собирается 30,000 человекъ войска; въ окрестностяхъ Парижа квартируютъ 60,000 человекъ. Въ Марсели, Нимѣ и Греноблѣ порядкомъ держится только силою оружія. Въ Палатѣ Перовъ идутъ совѣщанія объ учрежденіи новаго корпуса жандармовъ, въ которомъ унтеръ-офицеры могли бы занимать должности Королевскихъ Прокуроровъ. Въ Парижѣ — толпы полицейскихъ служителей, при всей своей многочисленности, не успѣваютъ исполнять своихъ обязанностей, и для облегченія ихъ, предписано ранѣе оканчивать театральныя представленія; тюрьмы полны арестантами, судебныя мѣста — политическими процессами: повсюду обиды, дуэли, борьба страстей, ненависть, мщеніе или страхъ во всѣхъ сердцахъ! Вотъ картина общества, созданнаго революціею! Вотъ теперешнее положеніе дѣлъ!“

23-го Февраля.

Въ Мониторѣ напечатано: Съ телеграфическою депешою получено извѣстіе, что третьяго дня вечеромъ произошло въ Сентъ-Этьеннѣ сильное волненіе. Одинъ полицейскій Агентъ убитъ, и одинъ Коммиссаръ опасен раненъ. Мастерские не участвуютъ въ семь возмущеній. Значительные отряды войскъ посланы туда. Въ Лионѣ все стало спокойно; на всѣхъ фабрикахъ и даже въ предмѣстіи Краснаго Креста работники возвратились къ своимъ занятіямъ.

— Въ письмахъ изъ Байонны, отъ 18-го с. м. увѣдомляютъ, что Кортесы будутъ созваны ранѣе, чѣмъ полагали. Нижняя Палата, подъ названіемъ *Estamentos del Estados General*, должна состоять изъ 150 Членовъ; Верхняя же, подъ названіемъ *Estamentos illustres*, только изъ 100 Членовъ.

— Въ газетѣ *Mémorial Bordelais* напечатано письмо изъ Беду (съ границы Аррагоніи) отъ 14-го с. м., въ коемъ между прочимъ сказано, что около 4,000 Карлистовъ находятся нѣсколько уже дней въ двухъ часахъ пути отъ Гакки. Губернаторъ сего города приказалъ закрывать всѣ ворота, кромѣ ведущихъ въ цитадель. Вчера окрестные крестьяне вооружились, и Инсургенты вѣроятно отступаютъ отъ Гакки, куда на помощь прибыли войска изъ Саррагоссы. Генералъ *Вальдесъ* и *Бутронъ* соединились въ Толосѣ, и намѣрены принять дѣятельныя мѣры для возобновленія сообщенія. Здѣсь всѣ боятся за пожитки Англійскаго Посланника, отправленнаго на 9 подводкахъ. Карлисты узнали о семъ транспортѣ, и вѣроятно не захотятъ упустить случая захватить столь богатую добычу.

— Здоровье Герцога Орлеанскаго совершенно поправилось; вчера онъ въ первый разъ вышелъ на воздухъ.

— Регламентъ, обнародованный сегодня утромъ Полиціею во исполненіе закона о разносчикахъ газетъ и книгъ, содержитъ въ себѣ слѣдующія главныя постановленія: Просьбы о позволеніи разносчикамъ продавать газеты и книги поступаютъ въ Префектуру Полиціи, которая даетъ оное только умѣющимъ читать и писать, притомъ проживающимъ по крайней мѣрѣ годъ въ Парижѣ и представившимъ Начальству свидѣтельство о своемъ хорошемъ поведеніи. Сіе позволеніе, по смыслу закона, можетъ быть взято обратно Начальствомъ во всякое время; дѣйствительно же лишаются сего права тѣ разносчики, которые нарушаютъ постановленія закона и регламента, или продаютъ книги, картины и рисунки, противныя нравственности или нарушающія уваженіе къ Хартиѣ и Монарху. Люди, получившіе позволеніе на такую продажу, должны носить мѣдный ярлыкъ, на которомъ означаются слова: „Законъ 16-го Февраля 1834“

мы принято въ облигацияхъ Кортесовъ. Мовіа, изъ Рząd ma zamiar zgodzić się na tę propozycję, co znaczyłoby, iż uznaje i same obligacje.

— *Journal de Havre* podaje do wiadomości, iż Admirał *Maco* powrócił do *Martyniki* z *Kartageny*. On pozyskał od Rządu Kolumbijskiego zupełne zadosyć uczynienie, i zostawił, jak przedtém, *P. Barro* w charakterze jeneralnego Konsula w *Kartagenie*.

— Dnia 18 zaszedł w *Orleanie* bunt pomiędzy robotnikami fabryki stalowych wyrobów. Robotnicy pod przewodnictwem niejakiego cudzoziemca, gwałtem odebrali z rąk policyi jednego ze swych spółtowarzyszów, przez nią wziętego. Dla rozproszenia ich, potrzeba było udać się do użycia siły zbrojnej. Zwierzchność czynnie wyszukuje cudzoziemca, który, jak wiadać, był główną sprężyną tych nieporządków.

— Dziś o godzinie 10tej rano Ministrowie zgromadzili się u Xięcia *Broglia* dla narady, na której znajdowali się i niektórzy z członków ciała dyplomatycznego.

— *Gazette de France* mówi: Jakiż widok wystawia dopiero Francya! w *Lyonie*, gromadzi się 30,000 ludzi woyska; w okolicach Paryża, stoi na kwaterach 60,000 żołnierza. W *Marsylii*, *Nismes* i *Grenoble*, tylko siła oręża utrzymuje porządek. W Izbie Parów toczą się narady, o urządzeniu nowego korpusu żandarmów, w którym podoficerowie mogliby sprawować obowiązki Królewskich Prokuratorów. W Paryżu, tłumy policyjnych posługaczów, pomimo tak ich wielkiej liczby, nie są w stanie wypełniać swych powinności, i dla sprawienia im ulgi, zalecono wcześnię kończyć przedstawienia na teatrach; więzienia pełne są aresztowanych, miejsca sądowe przepełnione politycznymi processami: wszędzie obrazy, pojedynki, walka namiętności, zawziętość, zemsta lub bojaźń we wszystkich sercach; — owoż obraz towarzystwa, jakie wydała rewolucya; oto jest teraźniejszy stan rzeczy!“

Dnia 23.

W *Monitorze* zawiera się, co następuje: Przez depeszę telegraficzną otrzymano wiadomość, iż zawczora wieczorem, zaszło w *St. Etienne* silne zaburzenie. Jednego policyjnego agenta zabito, jeden także kommissarz niebezpiecznie został ranionym. Robotnicy fabryczni, nie należąc do tego powstania. Znaczne oddziały wojsk tam wystano. W *Lyonie* wszystko wróciło do stanu spokojności; we wszystkich fabrykach, a nawet na przedmieściu Krzyża Czerwonego, robotnicy wzięli się do swych prac.

— W listach z *Bayonny* pod dniem 18 b. m. donoszą, iż zwołanie Korteżów wcześnię nastąpi, aniżeli rozumiano. Izba niższa, pod nazwiskiem: *Estamentos del Estados General*, ma się składać ze 150 członków; Izba zaś Wyższa, pod nazwaniem *Estamentos illustres*, tylko ze 100 członków.

— W gazecie *Mémorial Bordelais* pomieszczono list z *Bedu* (od granic Arragonii) pod dniem 14 b. m., w którym między innemi powiedziano, iż około 4,000 Karolistów, już od dni kilku, znajduje się o dwie godziny drogi od *Hakki*. Gubernator tego miasta rozkazał na głucho zawalić wszystkie bramy, oprócz prowadzącej do cytadelli. Wczora okoliczni włościanie uzbroili się i powstańcy, jak wnosić należy, odstąpią od *Hakki*, dokąd na pomoc przybyły woyska z *Saragossy*. Jenerał *Valdes* i *Butron*, połączyli się w *Tolosie* i zamierzają jąc się czynnych środków, dla przywrócenia komunikacyi. Tu wszyscy lękają się o rzeczy Posła Angielskiego, wysłane na 9 подводках. Karolisci dowiedzieli się o tym transporcie, i, jak wnosić należy, nie zechcą zaniechać zrzeczności zabrania tak bogatej zdobyczy.

— Xiążę Orleański zupełnie odzyskał zdrowie; wczora po raz pierwszy wyszedł na wolne powietrze.

— Urządzenie, ogłoszone dziś rano przez Policyę, w skutek prawa o roznoszących gazety i książki, zawiera w sobie następne celniejsze przepisy. Prośby o dozwoleńie roznoszącym, przedawania gazet i książek, podają się do Prefektury Policyi, która daje takowe, tylko umiejącym czytać i pisać, nadto mieszkającym najmniej rok w Paryżu, i którzy złożyli przed Zwierzchnością świadectwo o dobrém swém postępowaniu. Pozwolenie to, według znaczenia prawa, Zwierzchność może odebrać na powrót każdego czasu; rzeczywiście zaś tracą to prawo roznoszący, gdy przestępują przepisy ustawy i urzędzenia, albo też gdy sprzedają książki, obrazy i rysunki, przeciwnie moralności i uwłaczające w rzeczy należnego uszanowania Karcie i Pantjácemu. Ludzie, którzy otrzymali pozwolenie zajmować się takową sprzedażą, winni są nosić miedziały znaczek, na którym pisane są słowa: *Ustawa 16 Lutego 1834*, tudzież ich nazwisko, rodzaj zarob-

и кромѣ того ихъ имя, промыселъ и номеръ даннаго имъ отъ начальства позволенія.

24-го Февраля.

Телеграфическая депеша изъ *Лиона* отъ 23-го с. м. извѣщаетъ, что зачинщики мятежа въ Сентъ-Этьеннѣ взяты подъ стражу и преданы суду; и что какъ въ семь городѣ, такъ и въ *Лионѣ* возстановлено спокойствіе. На шелковыхъ фабрикахъ работы опять начались своимъ порядкомъ. Въ окрестностяхъ захвачено множество бродягъ.

25-го Февраля.

Въ Тулонѣ вооруженіе судовъ все еще продолжается; прибывшіе изъ Леванта корабли остаются неразснащенными; экипажъ на нихъ усиливаетъ, какъ будто бы вскорости они должны были опитъ выйти въ море.

— Издатель газеты *la Tribune*, Г. *Лионнъ*, вчера опять былъ потребованъ къ суду, за неуваженіе къ власти Королевской и оскорбленіе лица Его Величества. Онъ представилъ докторское свидѣтельство о болѣзни, отзываясь невозможностію явиться по требованію. Судъ однако приговорилъ его къ 5-лѣтнему тюремному заключенію и уплатѣ 12,000 фр. пени.

— Въ *Лионскихъ* газетахъ отъ 22 числа помѣщено новое постановленіе Мера города *Лиона*, Г. *Прюнель*. Въ 1-й статьѣ онаго, отъ Команданта, въ силу закона 1791 года, требуется, чтобы войска были въ готовности на случай могущихъ встрѣтиться безпорядковъ. Во 2-й статьѣ объявлено жителямъ, что патрули начнутъ обходъ свой съ 10 часовъ утра, а въ случаѣ нужды и ранѣе. Въ 3-й статьѣ сказано, что всякій изъ находящихся въ толѣ народной, во время возмущенія, подвергается заключенію и наказанію по законамъ, если не захочетъ помогать Полици въ задержаніи тѣхъ лицъ, которые оказали сопротивленіе Начальству. (Спб. В.)

28-го Февраля.

25-го сего мѣсяца Король давалъ аудіенцію Начальнику Парижской національной гвардіи, Маршалу *Лобо*, и Предсѣдателю Ликвидационной Коммисіи Графу *Барбе Марбоа*. Третьяго дня Король занимался дѣлами съ Министрами Юстиціи, Внутреннихъ и Иностранныхъ Дѣлъ; вечеромъ же имѣли частную у Его Величества аудіенцію Россійскій и Пруссійскій Посланники.

2-го Марта.

Королева съ Принцессами, дочерьми своими, возвратилась по полудни изъ Брюсселя въ нашу столицу.

— Третьяго дня Король давалъ частную аудіенцію Бельгійскому Посланнику Г. *Леону* и Маркграфу *Семонвиллю*. Того же числа Пруссійскій Посланникъ Баронъ *Вертеръ* имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ.

— Журналъ *Courrier* сообщаетъ по частной корреспонденціи изъ Вьны донесеніе, что четыре большія Государства согласились наконецъ между собою во всѣхъ главнѣйшихъ статьяхъ, и что Французское Правительство соединилось съ постановленіями трехъ прочихъ Дворовъ въ томъ, что относится къ пропагандѣ и совместному дѣйствованію противу пропагандистовъ, безъ различія націй и степеней.

— Графъ *Поццо ди Борго* часто посѣщаетъ теперь Дворъ. Нѣсколько уже дней, какъ онъ ежедневно по утрамъ отправляется въ *Тюльери*, гдѣ и находится до самаго собранія Совѣта Министровъ. Часто также посѣщаетъ онъ Орлеанскаго Герцога, который, по выздоровленіи, взаимно отдавъ ему визитъ. Хотя сей Принцъ и выздоровѣлъ, однако жъ все еще опасаются за него, зная, что онъ страдаетъ грудью.

5-го Марта.

Англійскій Посланникъ третьяго дня имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Герцогомъ *Броуи*, въ Министерствѣ Иностранныхъ Дѣлъ.

— Письма изъ *Лиона* отъ 1-го сего мѣсяца извѣдомляютъ, что посланный въ сей городъ и окрестности онаго войска возвратились на мѣсто обыкновеннаго своего пребыванія, и что нѣсколько полковъ отправятся немедленно въ Парижъ. (Дз. Ров.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 22-го Февраля.

Вчера Его Величество принималъ Повѣреннаго въ дѣлахъ Греческаго Правительства, Г. *Шираса*.

— На дняхъ скончался здѣсь, на 83 году отъ роду, Президентъ Британскаго и иностраннаго Библейскаго Общества и Членъ Тайнаго Совѣта, Г. *Тейгнмутъ*.

— Засѣданія Верхняго Парламента отложены до 25 числа. Въ Нижнемъ Парламентѣ предложеніе Маркиза *Чандоса*, касательно уменьшенія налоговъ тягостныхъ для земледѣльческаго класса жителей, было принято большинствомъ 206 противъ 200 голосовъ, не смотря на сопротивленіе Министровъ. По-

ку и номеръ, выданого имъ przez Zwierzchność pozwolenia.

Дня 24.

Депеша телеграфическая зъ *Лиону*, подъ днѣмъ 23 б. м. donosi, iż przywódcy huntu w *St. Etienne* zostali wzięci pod straż i oddani pod sąd, oraz że jak w tém mieście, tak i w *Lyonie*, przywrócono spokójność. W fabrykach wyrobów jedwabnych, znowu się rozpoczęły roboty zwykłym porządkiem. W okolicach, przytrzymano znaczną liczbę włóczęgów.

Дня 25.

W *Toulonie*, ciągle jeszcze uzbrajają statki; z okrętów, przychodzących z *Lewantu*, nie zdejmują żagli i lin; powiększają na nich osady, jak gdyby w krótkim czasie, znowu miały pusić się na morze.

— Wydawcę газеты *la Tribune*, P. *Lionn*, wczoraj znowu wezwano do sądu, za uchybienie należnego uszanowania władzy Królewskiej, i obrażenie osoby J. K. M. Składając świadectwo doktora o chorobie, wymawiał się on, iż nie może stanąć w sądzie na zapotrzebowanie. Mimo to jednak, Sąd skazał go na uwięzienie przez lat 5 i opłatę 12,000 fran. sztrafu.

— W gazetach *Lyonskich* pod dniem 22 t. m. umieszczono nowe postanowienie Mera miasta *Lyonu* P. *Prunel*. Pierwszy artykuł w niem wymaga od Komendanta, w skutek prawa 1791 roku, iżby woyska były w pogotowiu, na przypadek mogących zaistnieć niepokojów. W drugim paragrafie zawiadamiają się mieszkańcy, iż patroli zaczną krążyć od godziny 10-tej z rana, a w razie potrzeby i raniej. W trzecim paragrafie powiedziano, iż każdy z liczby znajdujących się w tłumie zgromadzonego ludu, w czasie powstania, ściaga na siebie karę więzienia; stosownie do praw, jeśli nie będzie chciał dopomagać policyi, w przytrzymaniu osób sprzeciwiających się Zwierzchności. (G.S.P.)

Дня 28.

Дня 25 б. м. Król Jmć dawał posłuchanie Marszałkowi *Lobau* Dowódcy gwardyi narodowej Paryskiej, i Hrabieму *Barbė Marbois*, Prezesowi Izby ob-rachunkowej. Onegdaj pracował Monarcha z Ministrami sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i spraw zagranicznych, a wieczorem Ambassador Cesarско-Rossyjski i Poseł Pruski mieli prywatne posłuchanie u Króla.

2 Марца.

Królowa z Xiężniczkami, córkami swemi, wróciła po południu z *Bruxelli* do tutejszey stolicy.

— Onegdaj dawał Król prywatne posłuchanie Posłowi Belgijskiemu Panu *Lehon* i Margrabiemu *Semonville*. Tegoż dnia wieczorem Poseł Pruski, Baron *Werther*, miał długą rozmowę z Ministrem spraw zagranicznych.

— Dziennik *Courrier* udziela z prywatney korespondencyi wiadomość z Wiednia, iż cztery Wielkie Mocarstwa ładowe porozumiały się nareszcie w główniejszych punktach, i że Rząd francuzki przystąpił do zasad trzech innych Dworów w tém, co się tyczy propagandy i wzajemnego współdziałania przeciwko propagandystom, bez różnicy narodu i stopnia.

— Hrabia *Pozzo di Borgo* bywa teraz często u Dworu. Od kilku dni zwykł codziennie zrana udawać się do *Tuilleriów*, gdzie bawi aż do czasu zgromadzenia się Rady Ministrów. Często także odwiedzał Xięcia *Orleans*, który, wyzdrowiawszy, nawzajem go odwiedził. Lubo zaś ten Xiąże przyszedł do zdrowia, zawsze jednak zachodzi obawa, z powodu, iż cierpi ból piersi.

5 Марца.

Ambassador Angielski miał onegdaj długą naradę z Xięciem *Brogie*, w pałacu Ministerstwa spraw zagranicznych.

— Listy z *Lugdunu* pod dniem 1 б. м. donoszą, iż woysko posłane do rzezonego miasta i tamiecznych okolic, wróciło do miejsc, gdzie stoi na załodze, i że kilka półków uda się niezwłocznie do Paryża.

(Dzien. Powsz.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 22 Lutego.

Wczoraj J. K. M. przyjmował sprawującego interesy Rządu Greckiego P. *Schiras*.

— W tych dniach zakończył tu życie, mając lat 83; Prezydent Angielskiego i zagranicznego towarzystwa Biblijnego i Członek Rady Tajney P. *Teignmut*.

— Posiedzenia Izby Wyższej, zostały odroczone do dnia 25. W Izbie Niższej wniosek Markiza *Chandos*, względem zmniejszenia podatków uciążliwych dla mieszkańców klasy rolniczej, przyjęto większością 206 przeciw 200 głosom, pomimo sprzeciwiania się Ministrów. Poczem *Sir E. Knechtbull*, ponowił swój wniosek

слѣ того Сирь Э. Кнезбуллз возобновилъ свое пред-
ложеніе объ отмѣненіи рѣшенія Палаты 13 с. м.
коимъ учреждался особый Комитетъ для разсмо-
трянія поступковъ Ирландскаго Судьи, Барона *Сми-
та*; и сіе предложеніе было принято большинствомъ
161 противъ 155 голосовъ. Въ заключеніе читанъ былъ
докладъ о предложеніяхъ Г. *Литльтона*, касательно
десятиннаго сбора въ Ирландіи. Палата дозволила
сему послѣднему внести билль объ уничтоженіи по-
мнутаго пощлины, и введеніи вмѣсто оной поземель-
наго сбора.

26-го Февраля.

Въ газетѣ *the Courier* сказано: „Съ послѣднего почтой получили мы изъ Лиссабона письма, въ которыхъ жестокое обращеніе *Дона Педро* съ Англійскими и вообще иностранными солдатами описано въ самыхъ сильныхъ выраженіяхъ. Мѣсто не позволяетъ намъ помѣстить оныя въ подлинникъ. Всего для насъ удивительнѣе бездѣйственность арміи *Дона Педро*, происходящая вѣроятно отъ несогласія военачальниковъ.“ (См. В.)

28-го Февраля.

25-го текущего мѣсяца, Король давалъ аудіенцію Графу *Грею*, Г. Роберту *Гранту* и Г. Джемсъ *Грагаму*. Третьяго дня было придворное собраніе. Пользуясь симъ случаемъ, Посланники Испанскій Кавалеръ *Вилья* и Португальскій Г. *Морасъ Сарменто*, представили Королю ввѣренныя имъ бумаги.

— Ожидаютъ здѣсь 18-го или 20-го Марта прибытія Графа *Флориды Бланка*, назначеннаго Испанскимъ Посланникомъ при нашемъ Дворѣ, вмѣсто Кавалера *Віалы*.

— *Courrier* уведомляет, что въ слѣдствіе изданнаго Испанскою Королевою всепрощенія, Генералы *Квируга* и *Вальдез* отправились уже обратно въ Испанію. Генераль *Мина* исключенъ изъ такого всепрощенія. Причину сему полагаютъ личное неудовольствіе къ нему Маршала *Султы* и вліяніе, какое имѣть въ сѣмъ отношеніи Французское Правительство на вдовствующую Королеву, посредствомъ Посланника своего, Графа *Реневалля*.

1-20 Марта.

Вчера Король давалъ большой обѣдъ въ Сень-Джемскомъ дворцѣ; прежде сего Графъ *Грей* имѣлъ аудіенцію у Короля.

— Герцога *Талейранъ* и Барона *Бюловъ* имѣли совѣщаніе съ Лордомъ *Пальмерстономъ* 27-го прошлаго мѣсяца.

— Бельгійскій Посланникъ *Г. Ванъ-де-Вейеръ* прибылъ 26-го прошлаго мѣсяца изъ Брюсселя въ свою столицу, и на другой день посѣтилъ Лорда *Пальмерстона*.

— Князь *Естегаси*, а также Бельгійскій и Португальскій Посланники имѣли вчера совѣщаніе съ Лордомъ *Шальмерстономъ* въ Департаментъ Иностранныхъ Дѣлъ. Новый Бразилійскій Посланникъ *Г. д'Арауха Рибейро* отдавалъ визитъ Министрамъ Кабинета.

5-го Марта.

Испанскій, Португальскій и Бельгійскій Посланики имѣли на сихъ дняхъ частыя совѣщанія съ Лордомъ *Пальмерстономъ*.

— Полученныя здѣсь газеты и письма изъ Лиссабона, по 24-е Февраля уведомляютъ о сраженіи, происшедшемъ 18-го прошлаго мѣсяца при *Алматорѣ*. Донъ-Педръ одержалъ побѣду. (*Dz. Pow.*)

Н И Д Е Р Л А Н Д Ы.

Амстердамъ, 3 Февраля.

Коммерческая Палата извѣщаетъ, что Правительство, желая споспѣшествовать успѣхамъ Голландской торговли въ тѣхъ изъ гаваней Португаліи, въ коихъ признана власть Королевы *Донны Маріи*, назначила *Г. Луиса Карлоса Ребелю* Генеральнымъ Консуломъ Нидерландовъ въ сихъ гаваняхъ. (Смб. В.)

Бельгія.

Брюссель, 17-го Февраля.

Завтра въ Антверпенѣ ожидаютъ знаменитаго Паганини. Онъ дастъ концертъ въ Филармоническомъ Обществѣ.

20-го Февраля.

Вчера вечеромъ прибыла сюда Королева Фран-
цузовъ, въ сопровожденіи Принцессъ *Маріи* и *Кле-*
ментины.

— Въ *Journal de Luxembourg* напечатано: „Въ ночь съ 15 на 16 число отрядъ Люксембургскаго гарнизона прибылъ въ Беттембургъ и схватилъ временнаго Коммиссара Бельгійскаго Правительства, Г. Ганно. Онъ немедленно отвезенъ былъ въ крѣпость и заключенъ въ рavelинъ Св. Духа. Причиной сего ареста полагають требованіе Г. Ганно отъ Бургоми-

o odmianie postanowienia Izby dnia 13 b. m. przez które miał się urządzić osobny Komitet, dla rozpatrzenia postępów Sędziego Irlandyi, Barona *Smitha*; i ten wniosek przyjęto większością 161 przeciw 155 głosom. Na zakończenie, przeczytano przełożenie o wnioskach P. *Littletona*, względem poboru dziesięcinnego w Irlandyi. Izba dozwoliła temu ostatniemu podażć bil o zniesieniu pomienioney opłaty i o wprowadzeniu na miejscu jey poboru gruntowego.

Dnia 26.

W gazecie *the Courier*, powiedziano: przez ostatnią pocztę otrzymaliśmy z *Lisbony* listy, w których okrutne postępowanie *Don Pedra* z Angielskimi i w ogólności z zagranicznymi żołnierzami, opisano w najmocniejszych wyrażeniach. Dla braku miejsca, nie możemy ich przytoczyć w oryginale. Naywięcej nas dziwi nieczynność wojska *Don Pedra*, który przyczyną zapewne jest niezgoda Naczelników. (*G. S. P.*)

Dnia 28.

Dnia 25 b. m. dawał Król posłuchanie Hrabie-
mu *Grey*, Panu *Robertowi Grant*, i Panu *James Gra-*
ham. Onegday były pokoje u Dworu i przy tey spo-
sobności Kawaler *Vial*, Poseł Hiszpański, i Pan *Mo-*
raes Sarmento, Poseł Portugalski, podali Monarsze
naszemu poruczone im pisma.

— Dnia 18 lub 20 Marca spodziewamy się tu przybycia Hrabiego *Florida Blanca*, mianowanego Posłem Hiszpańskim przy Dworze naszym, na miejsce Kawalera *Vial*.

— *Courrier* donosi, że w skutku amnestyi przez Królową Hiszpańską udzieloney, Jenerałowie *Quiroga* i *Valdes* udali się napowrót do Hiszpanii. Jenerał *Mina* nie jest objęty amnestyą. Przyczyną tego ma być osobista niechęć, którą Marszałek *Soult* przejeżdży ku niemu i wpłynęła na to powód Rząd Francuzki przez Posła swego *Rayneval* ma u Królowey Rejentki.

Dnia 1 Marca.

Wczora dawał Król Jmć wielki obiad w pałacu *St. James*; pierwey zaś miał Hrabia *Grey* posłuchanie u Monarchy.

— Xiążę *Talleyrand* i *Baron Bülow* naradzali się dnia 27 p. m. z *Lordem Palmerstonem*.

— Poseł Belgijski Pan *Vandeweyer* przybył dnia 26 z. m. z *Bruxelli* do tutejszey stolicy, a nazajutrz odwiedził Lorda *Palmerstona*.

— Xiążę *Esterhazy*, oraz Posłowie Belgijski i Portugalski mieli wczorą naradę z Lordem *Palmerstonem* w wydziale spraw zagranicznych. Nowy Poseł Brazylijski Pan *d'Araujo Ribeiro* złożył swoje uszanowanie Ministrom gabinetowym.

Dnia 5.

Posłowie Hiszpański, Portugalski i Belgijski miesiwali w tych dniach częste narady z Lordem *Palmerstonem*.

— Odebrano tu gazety i listy prywatne z Lishony, dochodzące do dnia 24 Lutego. Donoszą one o bitwie, stoczonej dnia 18 z. m. pod *Almator*, między obustronnymi wojskami. Wojsko Don Pedra odniosło tryumf. (*Dzienn. Powsz.*)

N I D E R L A N D Y.

Amszterdam, dnia 3 Lutego.

Izba handlowa zawiadamia, iż Rząd w zamiarze dopomagania w działaniach w miarę postępów hanolu Hollenderskiego, w tych portach Portugalii, gdzie jest uznane panowanie Królowej *Donny Maryi*, mianował *P. Luis Carlos Rebelio*, generałym Konsulem Niderlandzkim w tych portach. (G. S. P.)

BELGIJA.

Bruxella, dnia 17 Lutego.

Dnia jutrzejszego oczekują w Antwerpii Paganini. Da on koncert w towarzystwie Filarmoniczném.

Dnia 20.

Wczora wieczorem przybyła tu Królowa Francuzów, w towarzystwie Xieźniczki *Maryi i Klementyny*.

— W *Journal de Luxembourg* wydrukowano: w nocy z 15 na 16, oddział garnizonu Luxemburskiego, przyciągnawszy do *Bethemburgu*, wziął czasowego Kommissarza Rządu Belgijskiego *P. Hanno*. Natychmiast odprowadzono go do fortecy i osadzono w zewnętrznym okopie Sw. Ducha. Za przyczynę tego arestzu podają żądanie *P. Hanno* od Burmistrzów,

стровъ, чтобы они продолжали наборъ рекрутовъ, въ противность повелѣнню Германскаго Сейма.

— Вчера Представительная Палата единогласно опредѣлила: представить Королю адресъ касательно арестованія Г. Ганно.

22-го Февраля.

Третьяго дня Король давалъ большой обѣдъ, на который были приглашены Посланники: Французскій, Англійскій, Австрійскій и Пруссійскій.

— Газета *l'Independant* утверждаетъ, что 5-й и 10-й линейные полки, подъ начальствомъ Генерала *Нарпа*, двинутся къ Люксембургу. Говорятъ также, что отъ 12 до 15,000 солдатъ, отпущенныхъ въ безсрочные отпуска, получатъ повелѣннѣ немедленно явиться въ полки свои. (Спб. В.)

1-го Марта.

Генераль *Оливье* выѣхалъ вчера отсюда для принятія начальства надъ войсками въ Люксембургскомъ краѣ.

— Французская Королева вмѣстѣ съ Принцессами Маріею и Клементиною отправилась вчера обратно въ Парижъ. (Дз. Пов.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Цюрихъ, 22-го Февраля.

Правительство наше получило отъ Австрійскаго Двора ноту, въ которой поведение Союза вообще признано совершенно согласнымъ съ народнымъ правомъ; но замѣчено, что начальства нѣкоторыхъ Кантоновъ не показали довольно силы и предусмотрительности. Австрійскій Дворъ требуетъ, для спокойствія сосѣдственныхъ съ Швейцаріею Государствъ, обезпеченія, что на будущее время не случится произшествій, подобныхъ вторженію въ Савойю, и что убѣжище, даваемое Швейцаріею иноземцамъ, не послужитъ впредь поводомъ къ нарушенію тишины и порядка въ другихъ Державахъ. (Спб. В.)

ШВЕЦИЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 21-го Февраля.

Его Величество назначилъ Комитетъ, для составленія новаго таможеннаго тарифа, изъ Главнаго Директора таможенъ Графа *Поссе*, Графа *Розера*, Графа *Гамильтона*, Полковника *Аккарсверда*, Профессора *Агарда* и нѣкоторыхъ другихъ лицъ, подъ Предсѣдательствомъ Государственнаго Совѣтника *Понпюса*.

— Въ новый годъ вечеромъ Наслѣдный Принцъ присутствовалъ въ собраніи Общества поощренія шелководства въ Швеціи. (Спб. В.)

ДАНІЯ.

Копенгагенъ, 22-го Февраля.

Въ Государственномъ Календарѣ *Донна Изабелла* поставлена Королевою Испаніи, а вдовствующая Королева *Донна Марія Христина* — Правительницею.

— Извѣстный писатель *Эленшлегеръ* сочинилъ новую поэму изъ Датской Исторіи, подъ названіемъ: *Frode Eredegad*.

— Зима, по видимому, хочетъ пройти у насъ безъ мороза. На нѣкоторыхъ островахъ была стужа на послѣдней недѣлѣ, простиравшаяся до 6 градусовъ; здѣсь мѣняются дождь, вѣтръ и ясная погода; зимній постъвъ хорошъ, но опасаются, чтобы холодъ не повредилъ ему. (Спб. В.)

ИТАЛІЯ.

Римъ, 15-го Февраля.

Паденіе *Зеа-Бермудеса* сильно взволновало Дворъ нашъ. Пока онъ былъ первымъ Министромъ, Духовенство могло еще надѣяться сохранить вліяніе свое; теперь же сія надежда рухнула безвозвратно. Время покажетъ, сколь несправедлива была Испанія къ своему саювнику, знавшему нужды отечества, и способному возстановить въ Государствѣ тишину и спокойствіе.

Туринъ, 18-го Февраля.

Въ Болоннѣ 14 числа чувствуемо было небольшое землетрясеніе, продолжавшееся отъ 10 до 12 секундъ. (Спб. В.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 11-го Февраля.

Профессоръ *Донъ Луисъ Камаленъ*, изгнанный въ 1823 году изъ предѣловъ Испаніи, нынѣ возвратился въ отечество и занялъ прежнюю кафедру свою въ Валладолидѣ. (Спб. В.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Газета the Times сообщаетъ слѣдующія извѣ-

сты, чтобы они продолжали наборъ рекрутовъ, въbrew розказом Сейму Niemieckiego.

— Wczora Izba Deputowanych jednogłownie postanowiła: podać do Króla adress, względem aresztowania P. Hanno.

Dnia 22.

Zawczora Król dawał wielki obiad, na który byli zaproszeni Posłowie: Francuzki, Angielski, Austriacki i Pruski.

— Gazeta *l'Independant* zapewnia, iż 5 i 10 półki liniowe pod komendą Jenerała *Narp*, ruszą ku Luxemburgowi. Mówią także, iż 12 do 15,000 żołnierzy, którzy wzięli urlop na czas nieograniczony, otrzymają rozkaz niezwłocznie wrócić do swych półków. (G.S.P.)

Dnia 1 Marca.

Jenerał *Polivier* wyjechał ztąd wczoray, celem objęcia dowództwa woyska w kraju luxemburskim.

— Królowa Francuzów odjechała wczora z Xieźniczками Maryą i Klementyną napowrót do Paryża.

(Dzień. Powesz.)

SZWAJCARYA.

Zürich, 22 Lutego.

Rząd nasz otrzymał od Dworu Austriackiego notę, w której uznając postępowanie Związku w powszechności, za zupełnie zgodne z prawem narodów, uczyniono uwagę, iż naczelne urzędy w niektórych Kantonach, nie okazały dosyć siły i przezorności. Dwór Austriacki, dla spokojności sąsiadujących z Szwaycaryą Państw, żąda zapewnienia, iż na przyszłość nie zaydą wypadki, podobnego rodzaju, jak wtargnienie do Sabaudyi, oraz, iż przytułek, przez Szwaycaryą dawany cudzoziemcom, nie będzie nadal powodem do naruszenia spokojności i porządku w innych Państwach. (G. S. P.)

SZWECYA I NORWEGIA.

Sztokholm, 21 Lutego.

J. K. M. mianował Komitet, dla ułożenia nowej taryfły celney, składający się z głównego Dyrektora komór celnych Hr. *Posse*, Hr. *Roser*, Hr. *Hamiltona*, Półkownika *Akkarswerda*, Professora *Agarda*, i kilku innych osób, pod prezydencyą Radcy Stanu *Poppius*.

— Na nowy rok, wieczorem, Następca tronu był obecny na zgromadzeniu towarzystwa, ku podniesieniu rozmnażania jedwabiu w Szwecyi. (G.S.P.)

DANIA.

Kopenhaga, dnia 22 Lutego.

W Rządowym Kalendarzu, *Donnę Izabellę* wymieniono jako Królową Hiszpanii, a Królową wdowę, *Donnę Maryę Krystynę*, nazwano Rejentką.

— Znany pisarz *Oehlenschlegler*, ułożył nowy poemat z Historyi Duńskiej, pod tytułem: *Frode Eredegad*.

— Zima u nas, jak widać, ma przeminąć bez mrozów. Na niektórych wyspach w ostatnim tygodniu, było zimno, które się podniosło do 6 stopni; tutaj na przemian po sobie następują deszcz, wiatr, i jasna pogoda; zimowy zasiew dobrze poszedł, lecz obawiają się, aby zimno mu nie zaszkodziło. (G. S. P.)

WŁOSNY.

Rzym, dnia 15 Lutego.

Upadek *Zeа Bermudeza*, mocne sprawił poruszenie na Dworze naszym. Dopóki był on pierwszym Ministrem, Duchowienstwo mogło się jeszcze cieszyć nadzieją utrzymania swego wpływu. Dopiero zaś nadzieja ta znikła bez powrotu. Czas okaże jak niesprawiedliwą była Hiszpania, względem tego wysokiego urzędnika, który znał potrzeby oyczyzny i posiadał zdolności do przywrócenia w Państwie porządku i spokojności.

Turyn, dnia 18 Lutego.

W Bononii dnia 14, dało się uczuć niewielkie trzęsienie ziemi, trwające od 10 do 12 sekund.

(G. S. P.)

HISZPANIA.

Madryt dnia 11 Lutego.

Professor *Don Louis Camalenjo*, wygnany w 1823 z granic Hiszpanii, wrócił teraz do oyczyzny i zajął dawną swą katedrę w *Walladolid*. (G.S.P.)

PORTUGALIA.

Газета the Times, udziela następne wiadomości

стія изъ Лиссабона отъ 9-го Февраля: „Несогласіе, происшедшее между Герцогомъ Терсейрскимъ и Графомъ Сальданьею, приписываютъ особенно худымъ распоряженіямъ Военнаго Министра, въ слѣдствіе коихъ Корпусъ Герцога находился въ бездѣйствіи во все то время, пока Сальданья производилъ свое нападеніе на Леирію. Генералъ Стуббсз, принявшій начальство вмѣсто Герцога Терсейрскаго, извѣстенъ своею храбростію и безъ сомнѣнія имѣетъ болѣе военныхъ познаній, чѣмъ Герцогъ; притомъ же онъ весьма любимъ солдатами и находится въ дружескихъ связяхъ съ Графомъ Сальданьею; но армія не можетъ забыть прежнихъ удачныхъ подвиговъ Герцога, его благороднаго обращенія съ подчиненными, и потому очень недовольна его отставкою. Говорятъ, что Сальданья на сихъ дняхъ хочетъ напасть на Мигуэлистовъ, узнавъ, что они намѣрены итти въ сѣверныя области, чтобы тамъ сосредоточить свои силы и предпринять движеніе къ Коимбрѣ. На пароходахъ „Royal William“ и „City of Edinburgh“ привезенъ батальонъ Бельгийцевъ, изъ 850 человекъ, который немедленно присоединится къ арміи. Недавно приведены сюда 700 пѣхотныхъ изъ Пернеса, всѣ очень худо одѣты. Извѣстный *Bernardo de Sa* назначенъ, къ общему удовольствію, Губернаторомъ Альгарви. Вчера пронесся слухъ, что Герцогъ Терсейрскій приметъ начальство надъ войсками въ Оporto. Впрочемъ благоволеніе къ нему *Дона Педро* ни сколько не уменьшилось. Если начальники арміи *Донны Маріи* будутъ дѣйствовать согласно и съ надлежащею силою, то нѣтъ сомнѣнія, что Мигуэлисты скоро принуждены будутъ оставить Португалію. Теперь съ часу на часъ ожидаютъ здѣсь прибытія Французскаго Посланника при нашемъ Дворѣ, Маркиза *Mortie*.“ (Снб. В.)

Е Г И П Е Т Ъ.

Въ Нѣмецкихъ газетахъ напечатаны слѣдующія извѣстія изъ Каира, отъ 6 Декабря: *Мегемедъ-Али* намѣренъ покорить, не только Геджасъ, но и богатая провинція Йемена. 20,000 человекъ, болѣею частью регулярнаго войска, на сей медаль отправлены туда. *Ахметъ-Паша*, племянникъ Мегемедъ-Али, бывшій до сего времени Военнымъ Министромъ, назначенъ Главнокомандующимъ сею арміею; братъ же его, *Ибрагимъ-Паша*, Губернаторомъ Йемена. Мегемедъ-Али все еще находится здѣсь. Говорятъ, что онъ намѣренъ учредить Политехническую школу, подъ управленіемъ ученаго мужа, *Этемъ-Бея*, проведеннаго нѣсколько лѣтъ въ Европѣ. Отецъ *Анфантенз* все еще находится въ старомъ Каирѣ, и живетъ у одного Французскаго Ренегата, *Солиманъ-Бея*, бывшаго Адъютантомъ при Ибрагимъ-Пашѣ во время Сирійской экспедиціи. Многіе Сень-Симонисты совсѣмъ поселились здѣсь, и промѣняли одежду свою на Турецкій Низамъ. (Снб. В.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ цѣломъ свѣтѣ нѣтъ ни одного города, гдѣ бы находилось столько ученыхъ обществъ, какъ въ Лондонѣ. Въ концѣ 1833 ихъ считалось до 40, и число Членовъ въ оныхъ было около 18,000. Преимущественно заслуживаютъ вниманіе по ученымъ трудамъ своимъ и числу Членовъ слѣдующія общества: Зоологическое, имѣющее 2,246 чл.; Общество садоводства, имѣющее 1,875 чл.; Общество искусствъ, имѣющее 1,000 членовъ; Королевскій Институтъ, имѣющій 758 чл.; Королевское общество, имѣющее 750 чл.; Геологическое, имѣющее 700 чл.; Линнеево, имѣющее 600 чл.; Азійское, имѣющее 500 чл.; Географическое, имѣющее 500 чл.; Астрономическое, имѣющее 320 членовъ; 6 Медицинскихъ обществъ, имѣющихъ до 1,700 членовъ; Общество Древностей, имѣющее 300 членовъ; Общество Словесности, имѣющее 271 чл.; шесть Институтовъ, въ коихъ 1,800 членовъ; и Механическій Институтъ, имѣющій 1,000 членовъ. Въ прошломъ году въ различныхъ Лондонскихъ ученыхъ обществахъ читано было 872 ученыхъ разсужденія, изъ коихъ 340 напечатаны. (Снб. В.)

Средство противъ пота рукъ.

Чтобы потныя руки не марали бѣлья и другаго платья, должно натереть ихъ немного порошкомъ изъ ликоподія (плауннымъ порошкомъ), и онъ не будутъ марать бѣлья, хотя бы и были потны. (Ж. Общ. С.)

ВИЛЬНО. Типографія А. Марциновскаго. Печатавъ дозволяется. Марта 13 дня 1834 года. Цензоръ Л. Боровскій.

z Lisbony, pod dniem 9 Lutego: Poróżnienie zaszło między Xięciem *Terceira* a Hrabią *Saldanha*, przypisują nade wszystko nie trafny rozporządzeniom Ministra Woyny, skutkiem których, korpus Xięcia był nieczynnym przez cały czas, dopóki *Saldanha* wykonywał swe najsławniejsze na *Leiria*. Jenerał *Stubbs*, który objął dowództwo w miejscu Xięcia *Terceira*, znany jest ze swego mężstwa i bez wątpienia więcej posiada wojennych wiadomości, niżeli Xiąże: nadto powszechnie lubiony jest przez żołnierzy i w przyjacielskich związkach znajduje się z Hrabią *Saldanha*; lecz wojsko nie może zapomnieć o przeszłych trafnych działaniach wojennych Xięcia, o jego szlachetnym obchodzeniu się z podrzędnymi i dla tego wielce jest nie rade z jego oddalenia się. Mówią, iż *Saldanha* w tych dniach zamierza natrzeć na Miguelistów, powziawszy wiadomość, iż oni zamysławiają udać się do północnych prowincyj, by tam ześrodkować swe siły i posunąć się na *Koimbrę*. Na statkach parowych *Royal William* i *City of Edinburgh*, przywieziono batalion Belgijczyków z 850 żołnierzy, który natychmiast wcielonym zostanie do wojska. Niedawno przyprowadzono tu 700 jeńców z *Pernes*; wszyscy bardzo źle są odziani. Znany *Bernardo Sa*, mianowany został — ku wielkiej wszystkich radości — Gubernatorem *Algarvi*. Wczora wieść się rozbiegła, iż Xiąże *Terceira* obejmie dowództwo nad wojskami w *Oporto*. Zresztą przychylność ku niemu *Don Pedro*, bynajmniej się nie zmniejszyła. Jeżeli dowódcy wojsk *Donny Maryi* działać będą zgodnie i z należytą siłą, nie można wątpić, iż wkrótce Migueliści zmuszeni zostaną opuścić Portugaliją. Teraz co godzina oczekują tu przybycia Posła Francuzkiego przy naszym Dworze, Hrabiego *Mortier*. (G.S.P.)

Е Г И П Т.

W gazetach Niemieckich, umieszczono następnę wiadomości z *Kairu* pod dniem 6 Grudnia. *Mehmed-Ali* ma zamiar, nie tylko zawojować *Hedžas*, lecz i bogate prowincje *Yemenu*. 20,000 żołnierza, po większej części regularnego wojska, w tym tygodniu tam wysłano. *Achmet-Pasza*, synowiec *Mehmeda-Ali*, który był dotychczas Ministrem woyny, został mianowany głównie dowodzącym tém wojskiem, brat zaś jego *Ibrahim Pasza*, Gubernatorem *Yemenu*. *Mehmed-Ali* ciągle tu jeszcze przebywa. Mówią, iż ma zamiar zaprowadzić szkołę politechniczną, pod zarządkiem uczzonego męża *Etem-Beja*, który lat kilka przepędził w Europie. Ojciec *Enfantin*, ciągle jeszcze znajduje się w *Starym Kairze* i mieszka u pewnego renegata Francuza, *Solimana Beja*, który był Adjutantem przy *Ibrahimie Paszy*, podczas wyprawy Syryjskiej. Wielu Sen-Simoniistów całkiem tu osiadło i przemieniło swą odzież na *Turecki Nizam*. (G. S. P.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Na całym świecie nie ma żadnego miasta, gdzieby tyle się znajdowało uczonych towarzystw, jak w *Londynie*. Pod koniec 1833 roku liczyło się ich do 40, a liczba Członków w nich wynosiła około 18,000. Mianowicie zaś zasługują na uwagę, pod względem uczonych swych prac i liczby Członków, następnę towarzystwa: Zoologiczne liczące 2,246 Członków; towarzystwo zaprowadzenia ogrodów, mające 1875 Członków; towarzystwo Sztuk, mające 1,000 Członków; Instytut Królewski, mający 758 Członków; towarzystwo Królewskie, mające 750 Członków; Geologiczne, mające 700 Członków; Linneuszowskie, mające 600 Członków; Azyatyckie, mające 500 Członków; Geograficzne, mające 500 Członków; Astronomiczne, mające 320 Członków; 6 towarzystw Medycznych, liczących do 1,700 Członków; towarzystwo Starożytności, mające 300 Członków; towarzystwo Literatury, mające 271 Członków; sześć Instytutów, w których 1,800 Członków; i Instytut Mechaniczny, mający 1,000 Członków. W przeszłym roku, w rozmaitych towarzystwach uczonych *Londyńskich*, przeczytanych było 872 rozpraw naukowych, z których 340 drukiem ogłoszono. (G. S. P.)

Sposób od potu rąk.

Ażehy spotniały ręce nie brudziły bielizny i innego odzienia, należy natrzeć je nieco proszkiem *Widłaku goździstego* (*Lycopodium clavatum*), a nie będą brudziły bielizny, chociażby spotniały. (D. W. U.)